

БИОЛОГИЯ ПӘНІН 7-СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНА CLIL ӘДІСІМЕН ТІРІ АҒЗАЛАР БӨЛІМІН ОҚЫТУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ***Ж. Бесембай, А.К. Оспанова**

«Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті» КеАҚ,
Павлодар қ., Қазақстан Республикасы,
*jansuluabai@mail.ru

Аңдатпа

Бұл берілген жұмыста зерттеу нәтижелеріне сәйкес заманауи білім беру үлгілерінің моделі негізінде кеңінен таралған CLIL әдісін қолдана отырып биология сабағын үйретудегі тірі ағзалар туралы білімін шыңдау ерекшеліктері қарастырылған. Жалпы назарға ие бүгінгі білім сапасындағы сындарлы жүйеге сай үш тілділік тұғырын насихаттап қана қоймай, оқушыларға жалпы көрсеткіштерді жетілдіру маңызды. Атап өтілген өзекті мәселелердің бірі ретінде қазақ, орыс, ағылшын тілдерін жетік меңгерілген әдіс-тәсілдің жалпы қауымдастығы орта буын оқушылары үшін қызығушылығы мен жас шамаларына сәйкес тапсырмаларды орындау арқылы құзыреттілік, тұлғаралық кәсіби білімін жетілдірген толық адам үлгісін қалыптастыруға жетелейді.

Жаңа тақырыптарды үйрету мен ашу барысында CLIL әдісінің құндылығы қолайлылығын зерттеу туындайды. Сабақтарды жоспарлау мен жобалау, білім алушыларға жеткізу мен бағалау тапшылығының байланысын әрекеттестіріп зерттеледі. Үштілді тәсілдердің материалдық базаның қамтылуы мен құрастырылуына байланысты. Ал өткізілетін сабақтарға материалдарды тәжірибеге сәйкес ықтималды баламаларын ұсыну арқылы жаңа деңгейге жетелей алады. Теория мен практикалық соңында сараланған әдіс тәсілдердің түрлік ерекшеліктері көрсетілген, оның себебі бұл жұмыс арқылы орта буын өкілдері де, студенттер мен мұғалімдерге көмектескіш құрал ретінде бекітуге негіз бола алады.

Түйінді сөздер: үштілділік, тірі ағза, зерттеу.

Кіріспе. Әлемнің даму барысында

әртүрлі заманауи тәсілдер мектеп қабырғасындағы оқушылар үшін күн сайын қызықты тәсілдер ашылып келуде. CLIL әдісі екінші реттік шет тілін үйренуді ғана емес, ғылыми ұғымдар, мәтіндер болсын оқудың кезкелген аспектісінде оқушыларға қолдануға болады.

Тағы бір тарихи мысалды XVI ғасырда шет тілдерін нақты контексте үйрену және оларды пәннің мазмұнымен интеграциялау идеясын Я.А. Коменский ұсынған кезде көруге болады, ол тілді тиімді оқытуға қызығушылық танытқан. 1970 жылдары екі тілде білім беру әртүрлі әлеуметтік топтағы балаларға қол жетімді болды [1].

Тірі ағзалардың бөліміне тоқтала кетсек, тек кітаппен үйретіп қана қоймай зертханалық жұмыстарды атқара білу ағылшын тілінің интеграцияланған тәсілімен үйретуге болады. К.А Жаңабердиева еңбектері биология бойынша ақпаратты жиынтық түрінде ұсынуда. П.И Алтынов., П.А Андреев., А.Б Балжи сындық қалыптасқан мәтіндік байламдардың негізі қалыптасқан. Ал оны түрлендіре «Жағдаяттық туынды», «Жетекші жобалау» сынды тәсілдерді ұштастырып, CLIL тілдік лингвистиканы үш тілмен қатар қолданылады [2].

Тәлім мен тәрбиені ұштастыра отырғанда, үш тілдің қолданумен сабақты ұтымды ойластыра білу CLIL сабағы кезінде келесі қадамдарды орындауды ұсынады. Біріншіден, мұғалім негізгі пәнге сәйкес келетін сабақ тақырыбын таңдап, тақырыпқа қатысты тілдік мазмұнды ойластыруы керек. Екіншіден, мұғалім сабаққа қолайлы материалдарды, мысалы, оқулықтар, аудио, видео және т. б. табуы керек [3].

Тірі ағзалар бөлімін оқу кезінде өсімдіктердің қозғалымы мен әр түрлі рецепторларға жауап беруі біздің зерттеу кезінде ғалым психоаналитикалық зерттеушілер Отто Крегор мен өсімдіктердің қозғалымы мен әртүрлі рецепторларға жауап беруі біздің зерттеу кезінде ғалым психоаналитикалық зерттеушілер Отто Крегор мен Джанет Тьюсонның ІМВТ типтік қолданыстағы әр тұлғаның сипаттамасын да мектептегі білім алушылардың пән бойынша олқылықтарын жоюға қолданар алдын зерттеуге болар еді.

Жылдам көп ақпараттардың легіне іле отырып немесе өзіне керектсін таңдап аралап ала алатындай жағдайда алға қойылып отырған көптілді білім беруде тірі ағзаларды классификациялауда ескере кететін дағдылар:

1. Білім алуда оқушылар ітір ағзалардың жалпы ғылым ретіндегі басты терминологиямен көптілділік тұғырында ағылшын тілімен таныстыру;

2. Тірі ағзалар классификациясының негізгі салалары бойынша білімдерін байыту және қорыта алуы;

3. Оларды жүйелеп білуде білімін кешенді түсіну, тағылымдамалық пен дағдыларын құрай алуы;

4. Білім ордаларындағы жас жеткіншектердің шығармашылық өзін-өзі дамытуымен жағдай жасау.

Әлемдік ғалымдар ұжымының жаңа бағдарламасына сәйкес орта мектепке түбегейлі жаңа биология курсы енгізілсе, қазіргі теориялық биология – эволюциялық ілім, цитология, молекулалық биология, генетика және селекция, экология (бөлімдер - аутэкология, биогеоценология) туралы түсінік берген «Жалпы биология» соңғы курсы ерекше ерекшеленді.

Сол себепті биология пәнінен білім алушылар үшін тірі ағзалар саласында өз қабілеттерін арттырып, дамыту тұрғысынан және де перспективалық түрде баға беру мен оны құрастыру маңызды болып табылады. Тек қана білім алу ғана емес, әр ілім алушының алдында үштілді білімді кезкелген уақыт пен жерде іске асыра алу жүйесі маңызды. Болашақта қандай жағдайлары болса да, даму мүмкіндігі мүмкіндігі келсе де, әр оқушы жеке түрде өзінің тұлға екенін, толық түрде табанды тұрақтаған тұлға екенін,

білімді зияткер екенін түсіне білумен ғана іске асады.

Практикалық тапсырмалар бірегей модельіне сай болу үшін тірі ағзалар бөлімін 7-сыныпқа оқыту кезінде оқытудың ілім беруді дамытудың негізгі кезеңдерін күшейту кезінде зияткерлік дағдысын зерттеу және қамтамасыз ету. Оның құрамбөлігі:

1. Тірі ағзалар тарауының пәндік мағлұматын алады.

2. Құрастырылған методикалық үштілділік тапсырмаларды қолданып машықтанады.

3. Тұжырымдамалық теориялық қосымша зерттеулердің тірі ағзалардың метапәндік тереңдетілген зерттеу объектілері.

4. Практикалық базада қазақша, ағылшын, орыс тілімен бірге қолжетімділікке мәтіндік бағдарламаны әзірлеп, қолданылуы.

5. Көрсеткіштердің қорытындылық аясын тұжырымдау.

Материалдар мен әдістер. Бұл зерттеу Павлодар облысы, Шабар ауылы Абай атындағы орта мектебінің 2023-2024 жылында эксперимент 7 «А» сыныбында іске асырылды. Экспериментке 11 оқушы қатысты. Академиялық сабақтар барысында оқушылардың құзыреттілігінің үш тілмен деңгейін бағалау жүргізілді. Бұл нөлдік кесінді әдісі арқылы жүзеге асырылды. Бұл зерттеудің мақсаты 7-сынып оқушыларының іргелі мектеп бағдарламасында белгіленген 6-сыныпта оқытылатын жаратылыстану пәнінің оқу бағдарламасын қамтитын пәнді түсіну дәрежесін бағалау болды.

Эксперименттік топ ретінде 7-сынып бастапқы көрсеткіші және тоқсан соңында көрсеткіші қолданылды. Және сауалнама алынды.

Эмпирикалық әдістердің зерттеуге қолданған түрлері: суреттер, бақылау, тапсырмалар арқылы объектілері, талдаудың сандық үлгісі, өлшеу және тәжірибе жасау.

Оларға екі балама жиынтықтан тұратын емтихан құжаты ұсынылды, олардың әрқайсысында 10 элементтен тұратын және үш бөлімнен тұратын жиынтық бар.

Осы зерттеуді жүргізу үшін бүгінде оқушылардың барлық оқулықтың пәндерінің бойынша ұлан-ғайыр күрделі, кейде түсініксіз ақпараттар мен материалдарды оқуға мәжбүр. Жүктеме тек оқушыларға ғана емес, мұғалімге де түсіп отыр. Әдеттегі жоспар мыналарды қамтуы мүмкін деп болжайды, нақтырақ айтқанда: оқушыларға ғана емес, мұғалімге де түсіп отыр. Әдеттегі жоспар мыналарды қамтуы мүмкін деп болжайды, нақтырақ айтқанда:

- сабақ алдында оқушыларды жоспар бойынша қыздыру талқылауын өткізу немесе тақырыппен байланысты ойын ойнау (5 минут);

- студенттермен тілді, мазмұнды және дағдыларды оқыту нәтижелерін талқылау (3-5 минут дейін);

- оқушылардың не білетінін анықтау, оларды осы ақпаратты жүйелеуге бағыттау және тақырып бойынша тағы не білгісі келетінін анықтауға көмектесу (8-10 минут);

- студенттерден нақты ақпаратты іздеу үшін қысқа мәтінді жеке оқуын сұраңыз (5 минут);

- бір топтың нәтижелерін ұсыну және басқа топтарға ақпаратты даулауға немесе толықтыруға мүмкіндік беру, бір сабақтың нәтижелері ұсынылды және келісілді (10 минут);

1-кесте. Тірі ағаларды жүйелеп оқытуда басты қағидалары

Жалпылама үштілділікті дамытудағы қағидалар	
Оқу мақсаттары	Тілдік мақсаттар
Оқушылар сипаттайды өсімдіктер немесе тірі ағзалардың ішкі және сыртқы әрқайсысының құрылымы құрайтын әртүрлі бөліктер өсімдіктер.	Түсіну сөз тіркестері және the ең жоғары жиілігі сөздік байланысты дейін Өсімдіктер. Жазыңыз қысқа сипаттамалар мен үзінділер. Түсіну сөз тіркестері және the ең жоғары жиілігі сөздік байланысты дейін Өсімдіктер. Жазыңыз қысқа сипаттамалар мен үзінділер. Түсіну сөз тіркестері және the ең жоғары жиілігі сөздік байланысты дейін Өсімдіктер. Жазыңыз қысқа сипаттамалар мен үзінділер. Түсіну мен сөз тіркестер және ең жоғары жиілігі сөздік байланысты дейін өсімдіктер. Жазу және қысқасипаттамалар мен үзінділер.
Оқу материалын ұсыну, нысанын таңдау; пайдалану көрсету, модельдеу, АКТ қолдану, ауызша және жазбаша нұсқаулар оқытушыны қолдану.	Қолдану екінші тіл ретінде тіл бойынша байланыс бірге олардың құрдастар жылы өзара әрекеттесулер жәнеэкспозициялар, еркіндік дәрежесімен байланысты.
Оқушының фондық білімі мен қолда бар білім беру тәжірибесі; қабылдау мен оқытудың жеке сипаттамалары; оқытудан күту, сенімділік пен бастамашылық; осындай тапсымаларды орындау тәжірибесі.	Білім алушының тілдік құзыреттілік деңгейі; мәселені шешу процесінде; осы уақытта дамитын таным мен дағдылар; Оқу пәні бойынша материал пәндегі студенттердің ана тіліндегі білімінің өзекті деңгейінен сәл төмен күрделілік деңгейінде таңдалуы.
Мәтінді өңдеу бойынша тапсырмалар пәндік мазмұнға баса назар аудара отырып құрылуы, студенттерді мәтіннің негізгі ойын түсіну, тексеру, талқылау процесіне тарту.	Мәтіндер мұқият таңдалып, материалды түсіну және игеру үшін жеткілікті тапсырмалармен қамтамасыз етілу. Жағдаяттық лингвистикалық тапсырма өз формасының көзқарастарын салыстыруды көрсетуі керек, оларды құруда, қолдануда, тексеру мен бағалаудың әртүрлі түрлерін (соның ішінде өзара бақылауды).
Оқушыларды тілдік, мазмұнды және коммуникативтік қиындықтарды шешудің компенсаторлық стратегияларымен таныстыру.	Тапсырмалар өзін-өзі және шығармашылықты ынталандыруы керек студенттердің қызметі, шет тіліндегі ауызша және жазбаша қарым-қатынасқа арналған коммуникативтік тапсырмалар.

- сабақтағы оқу нәтижелерін талдау, нәтижелерге қол жеткізу дәрежесін анықтаумен аяқталады.

Сонымен қатар көрсеткіштердің дамуына әлеуметтік жағдайлар, жоғары оқу жүктемелері, эмоционалды тәжірибелер әсер етеді, бұл физикалық ілім мен денсаулығына айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Ал олардың жалпы сипатын төмендегі 1-ші кестеден зерттеп шолу жасауға болады.

Білім беру сәтті жүзеге асырылатын шешімнің бір жолы оқытушылармен шет тілі сабақтары және оқытушылармен дәрістер мен оқу-әдістемелік материалдарды дайындау кезінде оларға кеңес беру аталған әдістемені енгізудегі қиындықтарға қарамастан (жүйелер) CLIL, бұл функционалды тәсіл үштілді

тірі ағзалармен оқытуға мүмкіндік береді білім беру міндеттерінің кеңейтілген шеңбері. Келесі 2-кестеде көрсетілгендей әртүрлі тақырыптар бойынша үштілділік тұрғысынан ағылшын тілінде мысалы сұрақтар оқып жауап беруіне болады.

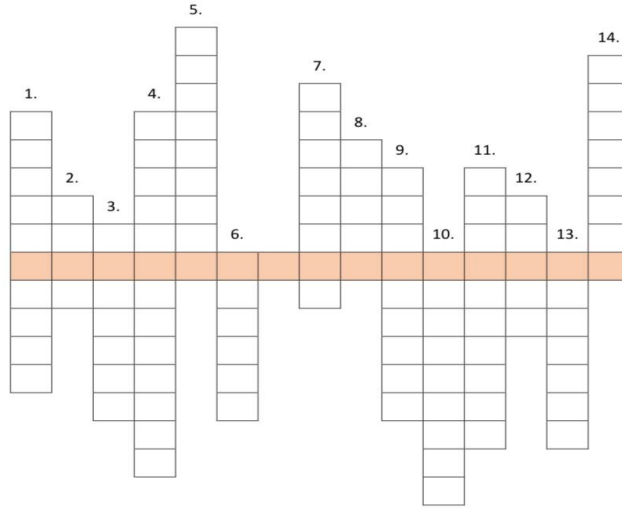
Зерттеу нәтижесіне толықтай жету барысында біз жалпылама эксперимент жүргізген болатынбыз. Оның ішінде оқушыларға алдынала берілген тапсырмалар түрлері мен бөлімді игеру кезінде назарға алынған CIL әдісі білім беру жағынан үш тілді тұрақтылыққа негізделе отырып, әдіснамалық тапсырма көмегін пайдалана отырып, екінші реттік сауалнама жүргізілді. Нәтижесі төменде келтірілген 3-кестеде көрсетілгендей көрсеткіштерге қол жеткіздік.

2-кесте. Тірі ағзалардың жіктелуіне үштілді тест тапсырмалары.

Тірі ағзаларды көптілділік тұрғысынан оқыту кезіндегі тапсырмалардың тесттік түрлері											
Жалпы ағзалардың құрылысымен танысу үшін бастапқы деңгейге ағылшын тілінде тапсырма, фотосурет карточкалар арқылы терминологиямен танысу.	1-қосымша: 1 – жұмыс парағы-жауаптар 1.) Бұл қандай жасуша түрлері? / Which types of cells are these?										
	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <input style="width: 100px; height: 20px;" type="text"/> </div> <div style="text-align: center;"> <input style="width: 100px; height: 20px;" type="text"/> </div> </div>										
	2. Терминдерді олардың функциясымен сәйкестендіріңіз. / Match the terms with their function.										
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>nucleus</td> <td>storage of water or other materials</td> </tr> <tr> <td>mitochondria</td> <td>contain chlorophyll and are found only in plant cells</td> </tr> <tr> <td>chloroplasts</td> <td>make proteins</td> </tr> <tr> <td>vacuoles</td> <td>contains DNA and control the cell</td> </tr> <tr> <td>ribosomes</td> <td>the “powerhouses” of a cell</td> </tr> </tbody> </table>	nucleus	storage of water or other materials	mitochondria	contain chlorophyll and are found only in plant cells	chloroplasts	make proteins	vacuoles	contains DNA and control the cell	ribosomes	the “powerhouses” of a cell
nucleus	storage of water or other materials										
mitochondria	contain chlorophyll and are found only in plant cells										
chloroplasts	make proteins										
vacuoles	contains DNA and control the cell										
ribosomes	the “powerhouses” of a cell										

Тірі ағзалар жіктелу туралы білімін ширақтауға тапсырма

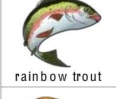

3. Терминді ағылшын тіліне аударып, кроссвордты толтырыңыз/ Translate the term into the English language and fill in the crossword.

1. Chloroplast
2. Cell
3. Vakuola
4. Photosynthesis
5. Cytoplasm
6. Animal, animal
7. Lysozyme
8. The scientist who introduced the concept of "cell"
9. Cellular structure consisting of DNA and histones
10. Bacterium
11. Microscope
12. Plant
13. Kernel
14. Ribose

Жануарларды жіктеу бойынша тапсырмалар түріне мысал, ағылшын тілін қолдана отырып жүзеге асыру

4. Match the following animals to the class that they belong to. Келесі жануарларды олар тиесілі түрге сәйкестендіріңіз.

 chimpanzee	Birds feathers, lay eggs, lungs, warm-blooded	 fire belly newt
 bullfrog	Mammals skin/hair/fur, live young that drink milk, lungs, warm-blooded	 salmon
 rainbow trout	Reptiles scales, lay eggs, lungs, cold-blooded	 vampire bat
 barn owl	Amphibians skin, lay eggs, lungs or gills, cold-blooded	 rattlesnake
 iguana	Fish scales, lay eggs, gills, cold-blooded	 emperor penguin

3-кесте. Зерттеу нәтижелері.

№ Жаттығулар	Сұрақтарға дұрыс жауап бергендер санының көрсеткіші	
	№1 сауалнама Жаттығуларды орындағанға дейін	№2 сауалнама Жаттығуларды орындаған кейін
1	4 (36%)	8 (72%)
2	5 (45%)	9 (81%)
3	4 (36%)	10 (100%)
4	6 (54%)	9 (81%)
5	4 (36%)	11 (100%)
Пайыздық мөлшерлемелері	41 %	86,8%

Пайыздық мөлшерлеменің эксперименттегі нәтижелері анықтағандай балалардың арасындағы 1-ші жүргізілген сауалнаманың қорытындысына қарасақ, 2-ші кезеңде қайтадан алынған сауалнама анағұрлым жетістікке жету үшін

мотивациялы жоғары көрсеткішке ие болған, ал оның айқын дәлелінің бірден-бірі бұл бірінші сауалнамадағы тапсырмалар легін орындау соңындағы көрсеткіш 41%, ал екіншісі 86,8% пайыз шамасын құрайды.

4-кесте. Тоқсан бойынша салыстыру нәтижесі

Сыныбы	I тоқсан бойынша пайыздық %	II тоқсан бойынша пайыздық %
7 «А»	76%	93%
Жалпы қорытынды	4 айлық көрсеткіш есебінде 76% көрсеткіштен 93% мөлшеріне ауыстырылып, көтерілді.	

Нәтижелер мен талқылау.

1. Көптілді білім беруді үйрену кезіндегі микробиология курсына білім алушылардың оқу тапсырмасын жоспарлауды, негізгі ұғымдар мен бағалау мүмкіндіктері зерттелді.

2. Тірі ағзаның жіктелуі оқуды дамытуға байланысты әдіс-тәсілдерді саналы түрде қолдану аясы кеңейді. Ал бұл білім алушыларға болашақта үш тілді түрде микробиологиядан ғылыми тұрғыда өз бетінше жұмыстар атқаруға көп септігін тигізеді.

3. Оқушы өз бетінше оқу-танымдық процесінде қызығушылығы мен міндеттерді қоя білуі көптеген кездерде себепсалдарлық байланысын орната білуде қолдана алады.

4. Көптілді түрде оны тәсілдеріне сәйкес қолдана білуде тақырыптарды, мәтін мазмұнын ашуда, үштілділік тұғырлықты негізгі фактілермен тұжырымдай біліп жасалған тапсырмалар жиынтығы білім алушылардың дамуына жол ашып, практикалық түрде зерттелінді.

Бақылау жүргізудегі сауалнама орындалған жұмысты басқа тілдерге сұранысты арттырғаннан кейін екінші реттік сауалнама жүргізілген кезде, әлдеқайда жоғары түрде өткенін аңғаруға болады. Егер де сараланған нәтижелердің қарастыратын болсақ, оқушылардың назарын белсендіретін оқу қызметін ұйымдастырып тапсырмаларды қолданған соң, 1-көрсеткіш 41%, ал 2-көрсеткіш 86,8 % құрайды.

Және де екі тоқсан, яғни 4 айлық көрсеткіш есебінде I тоқсан—76% сынып көрсеткіші, II тоқсан бойынша—93% сыныптың жоғары дәрежелігін көрсетілді.

Экспериментте балалардың бастауыш мектеп бағдарламасына үш тілді білім беруді енгізу білім беру жүйесіндегі маңызды қадам болып табылады. Қазіргі білім берудің негізгі стратегиялық мақсаттары білім беру ортасын, сондай-ақ көп тілді және сыни тұрғыдан ойлайтын оқушылардың сауалнама нәтижесі студенттердің білім сапасы жоғары деңгейге 86,8% шыққанын көреміз және алыптасуына ықпал ететін оқытушылардың білімі мен дағдыларын қалыптастыру.

Қорытынды. Зерттеу нәтижелері бойынша тәжірибелік сабақтарда тапсырмаларды қолдана отырып, келесідей қорытынды жасауға болады:

1. Білім беру орындарындағы оқушыларға тірі ағзалар бөлімімен, шет тілін бір уақытта үйрене отырып, оқушының оқуға деген қажеттілігін құрамдалып, зерттелді.

2. Тірі ағзалардың жіктелуіне деңгейлік ағылшын тілінде тапсырма, фотосурет карточкалар арқылы терминологиямен танысуды бұл тапсырмалардың ішінде оқушыларға ең қызықтысы болған жануарларды тиесілі түрге сәйкестендіру тапсырмасы болып табылды.

3. Негізгі жалпы білім беру мектебінің 7 – сыныптарына тақырыпты ашу мақсатында тірі ағзаларды үш тілде жіктеуге байланысты тапсырмаларды сабақ барысында беріп, сабақ өткізіліп, талқыланды.

4. Мектептегі тәжірибе кезінде жасаған тапсырмалар сыныптардағы жалпы білім деңгейі былтырғы 7-сынып оқушыларына қарағанда биылғы осы сынып оқушыларында 20 % -ға жоғары екенін көрсетілді.

Тәжірибе нәтижелері көрсеткендей, егер сіз мектептің биология сабағында осы берілген тапсырмаларды үнемі қолдансаңыз тұлғалық қырының ашылуы маңызды болады, егер де мектептегі оқыту тәсілдерінде үштілділік интеграцияланған әдіс-тәсілдерді қолдана білуіне көмектеседі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Әлімов А. Қ. *Блум таксономиясы бойынша сабақ мақсаттарын құрастыру. Екінші халықаралық симпозиум материалдары.* – Алматы, 2013 ж.

2. *Выготский Л.С. Психология развития человека.* – М.: Смысл, 2006. –48 с

3. *Захаров, В.Б., Биология. Общие закономерности [Текст]: учеб. для 10-11 кл. общеобразоват. учеб. заведений / В. Б. Захаров, С. Г. Мамонтов, В. И. Сивоглазов ; под ред.: В. Б. Захаровой, Л. П. Анастасовой. - Москва: Школа-Пресс, 1996. - 624 с.*

4. *Каримова Б.С., Жетпеисова Н.О., Кенжебекқызы, К.Н. Роль контекстно*

Кенжебеккызы К.Н. Роль контекстно ориентированных заданий в развитии функциональной грамотности школьников. *Вестник науки и образования*, 2021. - (8-1 (111)), -С.60-67.

5. Митрофанова, Н. Н. Медицинская микробиология: сборник тестовых заданий / Н. Н. Митрофанова, В. Л. Мельников, Н. А. Правосудова. – Пенза: Информационно-издательский центр ПензГУ, 2009. – 132 с.

6. Пономарев Р.Е. Образовательное пространство как основополагающее понятие теории образования Р.Е.Пономарев // *Педагогическое образование и наука*. – №1. – 2003. – С.29-31

7. Яковлев, Н.М. Методика и техника урока в школе / Н.М. Яковлев, А.М. Сохор. – М.: Педагогика, 1985. – 311 с.

References

1. Alimov A. K. Bloom taxonomiyasi boyunsha sabak maksattaryn kurastyru. *Ekinshi halykaralyk symposium material-dary*. –Almaty, 2013 zh.

2. Vygotsky L.S. *Psychology of human development*. – М.: Sense, 2006. -48 p.

3. Zakharov, V.B., *Biology. General patterns [Text]: textbook. for grades 10-11. general education studies institutions* / V. B. Zakharov, S. G. Mamontov, V. I. Sivo-glazov ; ed.: V. B. Zakharova, L. P. Anastasova. - Moscow: School-Press, 1996. - 624 p.

4. Karimova, B. S., Zhetpeisova, N. O., Kenzhebekkyzy, K. N. The role of context-oriented tasks in the development of functional literacy of schoolchildren. *Bulletin of Science and Education*, 2021-(8-1(111)), 60-67.

5. Mitrofanova, N. N. *Medical microbiology: collection of test tasks* / N. N. Mitrofanova, V. L. Melnikov, N. A. Justisova. – Penza: Information and Publishing Center of Penza State University, 2009. - 132 p

6. Ponomarev R.E. *Educational space as a fundamental concept of the theory of education* / R.E.Ponomarev // *Pedagogical education and science*. – No. 1. – 2003.– pp.29-31

7. Yakovlev, N.M. *Methods and techniques of the lesson at school* / N.M. Yakovlev, A.M. Sokhor. – М.: Pedagogy, 1985. – 311 p.

Материал баспаға 20.05.24 түсті

Особенности преподавания раздела «Живые организмы» на уроках биологии в 7 классе с использованием метода CLIL

Аннотация

В данной работе, в соответствии с результатами исследования, рассматриваются особенности совершенствования знаний о живых организмах в преподавании уроков биологии с использованием метода CLIL, который широко распространен на основе современных образовательных моделей. Важно не только продвигать платформу трехязычия в соответствии с конструктивной системой современного качества образования, которая имеет общую направленность, но и улучшать общие показатели для учащихся. Как отмечалось в одном из актуальных вопросов, общая ассоциация методов и техник со свободным владением казахским, русским и английским языками приводит к формированию целостной модели человека для студентов среднего звена, которые повысили свою компетентность, межличностные профессиональные знания, выполняя задания в соответствии со своими интересами и возрастом.

В процессе обучения и раскрытия новых тем возникает исследование приемлемости ценности метода CLIL. Изучается взаимосвязь планирования и проектирования занятий, доставки обучающимся и дефицита оценок в зависимости от охвата и составления материальной базы трехязычных подходов. А материалы к проводимым занятиям можно вывести на новый уровень, предложив вероятностные альтернативы в соответствии с опытом. В теоретическом и практическом конце дифференцированный метод показывает видовые особенности подходов, причина которых заключается в том, что через эту работу могут быть закреплены как представители среднего звена, так и студенты и педагоги в качестве вспомогательного инструмента.

Ключевые слова: полиязычность, методы, живой организм, исследование

Материал поступил в редакцию

20.05.2024

Features of teaching biology to students of the 7th grade of the department of living organisms by the Clil method

Summary

In this paper, in accordance with the results of the study, the features of improving knowledge about living organisms in teaching biology lessons using the CLIL method, which is widely distributed on the basis of the model of modern educational models, are considered. It is important not only to promote the platform of trilingualism in accordance with the constructive system of today's quality of Education, which has a general focus, but also to improve the overall indicators for students. As one of the topical issues noted, the General Association of methods and techniques with fluent Kazakh, Russian and English languages leads to the formation of a complete human model for middle-level students, who have improved

their competence, interpersonal professional knowledge by performing tasks in accordance with their interests and age.

In the process of teaching and discovering new topics, the study of the usefulness of the Clil method arises. The relationship between the planning and design of classes, delivery to students and the deficit of assessments is studied. "I don't know," he said. And it is able to bring the materials to a new level by providing them with possible alternatives in accordance with the practice. In theory and practice, the differentiated method shows the species features of the approach, because through this work it can be established as a tool for helping both middle-class representatives and students and teachers.

Keywords: multilingualism, methods, living organism, research.

Material received on 20.05.24

Алғыс. Зерттеу демеушіліксіз жүргізілді.

Мүдделер қалтығысы. Авторлар осы мақалада ашуды талап ететін мүдделер қалтығысының жоқтығын мәлімдейді.